

Таємний щоденник Адріана Моула (скорочено)

Сью Таунсенд

Сью Таунсенд

Таємний щоденник Адріана Моула

Стислий переказ по частинах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Розповідь ведеться від першої особи – хлопця на ім'я Адріан, який живе в Англії.

Частина I

Адріан починає свій щоденник з першого дня 1981 року. 1 січня він записує, що починає нове життя. Хлопець обіцяє собі, що переводитиме через дорогу сліпих людей, не починатиме курити і пити, гарно ставитиметься до собаки і таке інше. Батьки хлопця – Джордж і Полін, на думку сина, ведуть себе дивно: батько на Новий рік дає собаці спробувати алкоголь, а мама ніяк не хоче вдягнути фартух, який син подарував їй на Різдво. Адріан переймається, бо у нього вискочив прищ на підборідді. І причиною цього хлопець вважає неповноцінне харчування.

Адріан переживає, щоб батьки не спилися, а він не опинився у дитбудинку. Собака стрибнув і кинув на землю модель корабля, над яким батько працював три місяці. Тепер собака живе надворі, бо батько її вигнав. Згодом у батька починається грип, а собака тікає з дому.

До Адріана приходять його друг Найджел, життя якого видається Адріану кращим, ніж власне. Найджел отримав від батьків новий велосипед, про такий мріє і Адріан. Друг захоплюється панком, та Адріан вважає, що в цій музиці не розібрати жодного слова.

Собака повертається додому накульгуючи, бо у її лапі – фігурка пірата з батькового корабля. Собаку закривають у вугільному сарайчику.

У мами теж починається грип, і Адріан доглядає за батьками. Він готує для них вечерю, але батьки нічого не спробували. Хлопець відносить їжу собаці.

Зранку приходять бабуся (мама Джорджа) і застає в будинку безлад. Адріан показує їй купу пустих пляшок з-під алкоголю. Хлопець жаліється, що мама не вдягала його подарунок, а бабуся каже, що Полін не носить кардигани, які вона їй купує на Різдво. Ці кардигани бабуся знаходить у сміттевому пакеті, і вони всі порізані.

Захворів і пес: він постійно блює. Ветеринар робить йому операцію і знаходить у його шлунку шматок вугілля, ялинку з різдвяного торта і фігурки піратів з корабля.

Сусід – містер Лукас, приходять провідати хворих батьків. Адріану стає соромно, бо його мама в цей час була у нічній сорочці з великим вирізом, і говорила з сусідом

якимось противним тоном. Згодом батько свариться з мамою через містера Лукаса.

Адріан вважає себе інтелектуалом, адже він розуміє усі слова з якоїсь "розумної" телепередачі, не любить панк, переживає тяжке дитинство і вживає грубу їжу.

Мама робить собаці постіль з ящика з-під прального порошку, хоч батько каже, що собака чхатиме від запаху, і розійдуться шви. Суперечка переходить у сварку, і батьки уже сваряться через містера Лукаса.

Батько виходить на роботу, а до мами приходить містер Лукас. Його дружина слідкує за ним. Адріан пише до Малкольма Маггеріджа на Бі-Бі-Сі про те, що він - інтелектуал, і надсилає свій вірш про кран. Хлопець записується в бібліотеку і бере "Догляд за шкірою", "Походження видів" Дарвіна і "Гордість та упередження" Джейн Остін. Останню книжку він взяв тільки тому, що мама любить цю письменницю.

Вдома Адріан застав маму і Лукаса за кавою і сигаретами, в той час, як жінка Лукаса чистила стічну канаву біля свого будинку.

У класі хлопця з'являється нова дівчина на ім'я Пандора. Вона сидить разом з Адріаном на географії. Хлопець вважає, що може в неї закохатися, бо йому вже тринадцять з половиною років. Він вважає дівчину привабливою, бо вона має довге волосся і гарні груди.

До мами Адріана все частіше приходить містер Лукас. Вони сміються над новою стрижкою собаки, яку зробила мама. Адріан вважає, що вона просто спотворила собаку. Полін з Лукасом їдуть його машиною по магазинах, а Адріана підвозять до школи. Хлопець годину сидів поруч з Пандорою на географії та виявляв їй знаки уваги.

Адріан намагається читати Джейн Остін, але вважає, що книжка дуже старомодна. Дарвін йому теж не подобається, а от про догляд за шкірою йому сподобалося. Хлопець переживає через прищ, який і досі не зник. Він навіть йде до лікаря, але той каже, що в Адріана нормальний вигляд і не треба так жалітися на все. Хлопець планує похід до приватного лікаря, коли назбирає грошей.

Адріан згадав, що пообіцяв допомагати бідним, і записався в гурток "Добрі самаряни". Його тішить думка про те, що через гурток його будуть відпускати з математики по понеділках. Хлопцеві доручили перестарілих, а Найдзелу - малюків на дитячих майданчиках. Адріану "дістався" старий Берт Бакстер, якому було 89 років.

Адріан дізнається, що містер Лукас розлучається. Місіс Лукас поїхала на таксі, а Полін побігла втішати містера Лукаса. Адріану шкода містера Лукаса, адже тепер нема кому готувати йому їсти. Несподівано мама хлопця влаштовується друкаркою в ту саму контору, де працює містер Лукас. Тепер вони разом їздитимуть на роботу.

Найджел кличе Адріана на дискотеку. Хлопцеві не дуже хочеться йти, бо друг вдягається, як панк (мама примушує його вдягати під чорну майку в'язану жилетку). На цій дискотеці усі виявляються панками, а на кінець Найджел проколює собі вуха, і батько Адріана мусить везти його до лікарні (у батьків Найджела немає машини). Пандора навідує Найджела у лікарні, бо вважає його хоробрим.

Адріан йде до Берта Бакстера, і старий виявляється не дуже приємним. У нього є вівчарка по кличці Штик, яка одразу не полюбила хлопця.

Адріан дізнається, що Пандора зустрічається з Найджелом. Хлопцеві здається, що він прихворів від усіх цих проблем. Зранку Адріан йде до старого Берта, біжить по газету для нього у кіоск, де продавець каже, що Берт уже винен 37 фунтів. Хлопець запізнюється до школи і розчаровується, коли з математики його не відпускають.

Мама хлопця весь час бігає до містера Лукаса, а батько ходить похмурий. У нього поламалася машина, а грошей на нову чи ремонт у сім'ї нема.

Старий Берт жаліється в школу Адріана, що хлопець лишив під дощем його секатор, і він заржавів. Директор Скратон зробив Адріану зауваження. Хлопець пішов до старого, щоб почистити секатор. По дорозі він побачив маму і містера Лукаса, але ті вдали, що не помітили Адріана.

Під кінець січня Адріан став думав, кому відправити валентинку.

У День добрих самарян хлопець пішов до Берта. Старий вибачився за те, що пожалівся у школу. Він пояснив, що просто хотів з кимось поговорити, бо завжди сидить один.

Мама з батьком усе частіше сваряться, а Адріан намагається привернути увагу до себе. Якось батько зайшов до сина, запитав про школу, спитав, чи Адріан не хоче щонебудь сказати. Але син просто попросив грошей.

Хлопець помалу ладнає з Бертом. Старий розповідає про Першу світову війну, про Біблію, яку носив у нагрудній кишені, і яка врятувала йому життя.

Містер Лукас напросився пожити у будинку Моулів, поки батько хлопця кудись поїхав по роботі. Хлопець думав, що мама і містер Лукас цілу ніч ремонтували обігрівач, бо вони навіть замкнулися у кухні.

Адріан надсилає валентинку Пандорі, хоч вона більше не сидить з ним на географії. Дівчина подобається хлопцеві, але вона носить на руці футбольний шарф Найджела. Адріан отримав лише одну валентинку (від мами). Мама отримала від когось величезну валентинку, а від тата прийшла маленька, з написом "Давай почнемо все спочатку".

Батько повернувся, і містер Лукас вибрався у свій будинок. Обідати Адріан пішов до бабусі, бо вважав, що тільки вона добре його годує. Бабуся не розмовляла з Полін після історії з кардиганами. Адріан дізнається від бабусі, що вона вступила у Спірітуалістичну церкву, бо чула голос покійного дідуся. Собаку залишили у бабусі, бо з ним чомусь завжди траплялися якісь погані пригоди.

Із Бі-Бі-Сі прийшов лист для Адріана. Це не була відповідь від Малкольма, а від якогось іншого чоловіка. Той писав, що вірш не поганий, але для рівня радіо не підходить. Хлопцеві порадили друкуватися у шкільній газеті. Адріан показував листа вчителям, але вони його не хотіли почитати. Лист прочитав лише старий Берт.

Пандора отримала багато валентинок. Навіть сусід Адріана по парті – Баррі Кент, якого всі ненавиділи, отримав три валентинки. Баррі погрожує Адріану і каже віддавати усі свої кишенькові гроші. Хлопець вирішує розносити газети, щоб мати кишенькові.

Адріан не любить фізкультуру, тому часто просить батьків звільнити його від занять. Але батьки невблаганні.

Хлопець йде з бабусею на зібрання її церкви, але там йому нудно. Адріан починає читати "Скотоферму" Джорджа Орвелла і вирішує стати ветеринаром.

У школі Адріан віддає Баррі свої гроші і вирішує подружитися з Крейгом Томасом, бо він кремезний, тому зможе захистити від Баррі. Адріан переживає через прищі і думає, що скоро вже буде голитися.

Коли батька немає вдома, до мами приходять містер Лукас. А коли батько повертається, сусід тікає чорним ходом. Сусід з'їв шоколадний торт і це стає причиною сварки. Батьки сваряться, матюкаються і виганяють сина з кімнати.

Адріана беруть розносити газети, тому мусить ставати о 6 ранку. Деколи він плутає, кому які газети чи журнали віддавати. Завдяки своїй роботі Адріан дізнається адресу Пандори. Дівчина живе у великому будинку, має коня і їздить верхи. Хлопець слідкує за Пандорою, провідує коня, коли ніхто не бачить.

Половину грошей за тиждень Адріан мусив віддати Баррі.

Мама натякає синові, що вони з батьком розлучаються. Та Адріан ще нічого не розуміє. Він думає про те, що скоро йому 14 років. Містер Черрі, у якого працює хлопець, дає йому порнографічні журнали. Хлопець ховає їх під матрац.

Адріан бачить, що старий Барт не справляється по господарстві, погано харчується, в будинку бруд і безлад. Хлопець дзвонить у соціальну службу і просить для старого помічницю.

Хлопець прочитав "Війну і мир". Полін відвідує заняття для жінок для підвищення самооцінки. Після цього вона ділить усі обов'язки по дому. Адріан сказав, що розносить газети, наглядає за перестарілим і годує пса, але він все одно не уникнув своїх нових обов'язків. Тепер він прибирає, готує їсти, пере одяг.

Адріан не бере форму до школи, щоб не займатися на фізкультурі, але вчитель відправляє його по форму. За Адріаном з дому до школи прибігає собака. Директор Скратон знову відправляє хлопця і собаку додому. Адріан пропускає обід, але добра кухарка лишає йому поїсти, а собаці передає кістку.

У Адріана знову прищі. Мама каже, що нічого страшного в цьому нема, тому хлопець їде жалітися до бабусі. Вона вкладає його в ліжку, викликає лікаря. Приїжджає лікар і каже, що в підлітковому віці прищі – нормальне явище. По хлопця приїздить батько. Адріан чує, як бабуся з батьком розмовляють про розлучення і про те, з ким лишиться хлопець.

Ніхто з батьків не хоче виїжджати з будинку, тому вони і далі живуть разом. Тепер кожний з батьків дає хлопцю гроші так, щоб інший не знав. Адріан має що давати шантажисту Баррі.

Адріан провідує коня Пандори, носить йому яблука і навіть пише вірша про коня. Цей вірш Адріан надсилає на Бі-Бі-Сі.

Батьки вдома ведуть себе понуро, курять і нічого не їдять, а Адріан справляється по господарству. Він йде до Берта, прибирає у старого і розповідає про розлучення батьків. Берт був проти розлучень. Жінка старого померла, а четверо дітей ніколи не провідували батька. Фото покійної дружини Берта нагадало хлопцеві коня. І Адріан

веде старого подивитися на Бутона. Старий каже, що це ніякий не кінь, а поні. Старий і хлопець провели разом цілий день, Адріан багато дізнався про Берта. Вдома хлопець нікого не застав і став слухати улюблену "Аббу" на всю гучність.

Полін і Джордж наймають для себе адвокатів, а містер Лукас продає будинок. Адріан розмірковує, що б зробив, якби йому дісталися такі великі гроші за будинок: він купив би квіти Пандорі, заплатив, щоб Баррі Кента добре побили, купив би велосипед і багато корму для собаки, найняв для Берта прибиральницю і дав би батькам гроші, щоб не розлучалися. А ще хлопець мріяв стати ветеринаром і мати будиночок у селі.

Адріан нарешті розуміє, що мама і містер Лукас – коханці. Хлопець знайшов записку від сусіда і сховав її між свої журнали.

Бабуся святкує 76 років. Вона рада, що її син розлучається, бо вважає Полін занадто легковажною.

Берт і Адріан знову йдуть до поні. Соціальні служби хочуть забрати Берта у дім перестарілих, але він збрехав, що у нього є внук, який кожного дня йому допомагає. Цим "внуком" має при творитися Адріан.

Адріан переживає, бо мама гарно одягнулася і на цілу ніч поїхала кудись з містером Лукасом. Але для хлопця є і радісна новина – Нейджел і Пандора розійшлися. Адріан читає "Мадам Боварі".

На День матері Адріан купує мамі плитку чорного шоколаду і листівку. Через кілька днів батьки і містер Лукас починають з'ясовувати стосунки, та так, що чують всі сусіди, а потім чоловіки б'ються. Мама повідомила, що їде з коханцем в Шеффілд. Сусіди жаліли лише Адріана, а він дивився на бійку з вікна і вдавав печаль, хоч сумно йому не було. Мама таки поїхала, а хлопець пожалівся на мамину втечу шкільній секретарці. І та навіть виписала йому листочок на безкоштовні шкільні обіди. А Найджел попросив Баррі не брати грошей з Адріана, і Баррі пообіцяв, що подумає над цим.

Стислий переказ по частинах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Частина II

Адріану виповнюється 14 років. Батько дарує йому спортивний костюм і м'яч, бабуся – книгу зі столярства. Ці подарунки зовсім не подобаються хлопцеві, але він радий, бо мама і містер Лукас прислали гроші. Берт від свого імені і від свого собаки Штика прислав листівку на адресу школи, бо не знав адреси хлопця.

У будинку безлад, але Джордж і Адріан наводять порядок, бо приїде бабуся. Батько не в гуморі, і Адріан боїться, щоб він часом не покінчив з собою. Хлопець навіть ховає усі небезпечні предмети. Приїздить бабуся, яка весь час говорить погано про Полін. Батько ж говорить, що сумує за нею.

Пандора зустрічається з Крейгом Томасом.

Адріан розмовляє з батьком, який зізнається, що на роботі подружився з жінкою на ім'я Дорін і хоче познайомити її з сином. Хлопець і далі читає, тепер – "Чекаючи на

Годо".

Адріан йде ночувати до Найджела, бо його батьків немає вдома. Будинок Найджела набагато кращий і сучасніший, ніж Адріанів. Хлопці купують різної їжі у магазині, бо Найджел має багато кишенькових грошей. Адріан починає розуміти, що живе у скруті і вважає, що батькові треба знайти кращу роботу.

Мама пише Адріану, щоб він приїхав у гості, але батько каже синові, що той може їхати в тому випадку, коли мама надішле гроші на поїздку.

Через два тижні після дня народження хлопець отримує подарунок від тітки Сюзан, яка працює охоронцем у тюрмі. А подарунком виявляється вишитий чохол для зубної щітки, який зробила якась ув'язнена. За побажанням тітки Адріан пише листа-подяку цій ув'язненій.

На Великдень Адріан і батько залишилися зовсім без грошей, тому йдуть до бабусі.

Мама висилає гроші, і Адріан поїздом їде до неї в гості. Син проводить з мамою цілий день. Мама купує йому вузькі штани, бо усі сміялися з Адріанових кльошів. Хлопець не хоче сприймати Лукаса, навіть коли той дарує йому ножика. Адріан просить маму повернутися і навіть розповідає про Дорін, але на маму це не діє.

Повернувшись додому, син помітив, що Дорін була тут і навіть ночувала.

Грейс Пул, ув'язнена, яка зробила подарунок, написала Адріану, що скоро до нього приїде, бо її посадили за підпал, якого вона не робила. Адріан не знає, що робити і дзвонить тітці, але та саме на чергуванні. Згодом тітка подзвонила і сказала не хвилюватися, бо Грейс підпалила майстерню у тюрмі, тож не скоро вийде на волю.

У будинку немає їжі, тому хлопець йде до бабусі. Там він добре наїдається і відчуває себе щасливим.

Полін надсилає листівку, що приїде на кілька днів. Джордж радіє і думає, що вона може залишитися. Він прибирає у будинку, купує багато квітів і свариться з Дорін.

Берт загубив вставну щелепу, яку Адріан ніяк не може знайти. Вона виявилася у буді собаки. Старий сполоснув її і вставив. В Адріана це викликало страшну огиду.

Хлопець читає "Млин на Флоссі" Джорджа Еліота. Батько хлопця має великий борг за електрику, її скоро відключать. Приїжджає Полін з Лукасом, починається сварка. Адріан бере собаку і йде в магазин по свічки. Гроші на свічки дає Лукас.

Ввечері Джордж забирає всі квіти для Полін у машину і їде до Дорін.

Адріан розмовляє з завучем – містером Ванном. Зауч каже, що для того, щоб стати ветеринаром, хлопцеві треба здавати екзамени з фізики, хімії і біології. У хлопця погана успішність з цих предметів, тому він просить поради у батька. Той радить здавати тільки ті предмети, які син добре знає.

Адріан читає "Тяжкі часи" Чарльза Діккенса при світлі ліхтарика. Їм з батьком цілком комфортно без електрики: вони грають карти, їдять холодну їжу з банок, але тут приходить бабуса і влаштовує істерику. Вона забирає сина і онука до себе і виписує чек за електрику. Бабуса навіть веде Джорджа і Адріана у свою церкву. Хлопець розповідає батькові про рекетирство Баррі, і Джордж вирішує поговорити з кривдником сина. Але розмова з Баррі і його батьком нічого не дає, грошей хуліган не повертає. Коли ж

бабуся дізналася про цю ситуацію (від бабусі приховували, бо в неї цукровий діабет), то відразу кудись пішла. А згодом вона повернулася з усіма грошима, які забрав Баррі. Бабуся принесла 27 фунтів і 18 пенсів і сказала, що Баррі більше не чіпатиме онука. Тепер по всій школі ходили чутки, що якась старенька залякала Баррі і його батька.

Адріан фарбує стіни своєї кімнати у чорний колір, тому що на шпалерах у нього Піноккіо і П'ятачок. Доводиться фарбувати у кілька шарів. Адріан навіть підраховує, скільки казкових персонажів проступає крізь фарбу. Тепер навіть собака не хоче сидіти у хлопцевій чорній кімнаті.

Батька Адріана скорочують з роботи. Хлопець не йде до школи і залишається з батьком. До них приїздить Дорін зі своїм маленьким сином Максвелом, вони залишаються ночувати. Жінка і подобається, і не подобається Адріану. Вона говорить з ним, як з дорослим. Подзвонила Полін і дізналася, що Дорін зараз в її будинку.

Адріан хоче бунтувати і вдягає червоні шкарпетки до школи, хоч це заборонено. Директор Скратон сварить хлопця за нонконформізм і відправляє додому перевдягнутися. Син розповідає про шкарпетки батькові, і той дзвонить та свариться з директором, жаліючись, що від нього пішла дружина. Батько так сварився, що директор кинув трубку. Адріана підтримала Пандора і сказала, що видасть петицію. Дівчина запросила хлопця до себе додому, де збиратимуться усі бунтарі. Хлопець йде на зібрання, куди сходяться ще декілька друзів дівчини. Батьки Пандори – члени Лейбористської партії, захоплені позицією Адріана. Вони просять Адріана називати їх Танею та Іваном (хлопця дивує те, що це російські імена).

Наступного дня Пандора і весь комітет вдягнули червоні шкарпетки. Директор відразу провів усіх учнів у свій кабінет та роздав листи для батьків, де говорилося, що тепер дітям на цілий тиждень заборонено відвідувати школу. Пандора плакала, бо скоро екзамени і заняття пропускати їй не можна. Усі йдуть до Адріанового будинку. Найджел говорить Адріану, що йому сказала Клер (подруга Пандори), що Пандорі подобається Адріан. Хлопець щасливий і навіть вирішує не зважати на те, що Пандора курить на день по п'ять сигарет.

Тепер Адріан нерозлучний з Пандорою. Вони навіть йдуть разом до Берта. Старий захворів, його забирає "швидка", а Адріану прикро, бо він давно не провідував старого. Штика хлопець забирає до свого дому, а свою собаку відводить до бабусі. Тепер Адріан часто дзвонить у лікарню і провідує Берта.

Комітет Червоних Шкарпеток вирішує поступитися директору: усі носять червоні шкарпетки під чорними.

Хлопець провідує Берта, і той просить подзвонити його дітям та повідомити, що він помирає. Номери телефонів Берт попросив пошукати у його будинку. Під час цих пошуків Пандора і Адріан вперше пристрасно цілуються. Старому стає легше, дзвонити нікуди не треба. Берт просить принести йому сигарет, хоч лікар просив не курити. Пандора сподобалася старому, вони багато говорять про Бутона.

У Адріана починається тонзиліт і через високу температуру йому сниться сон про принцесу Діану, у якої скоро має бути весілля. Хлопець хоче дожити до цієї події.

Адріана провідує Пандора. Вона забирає Штика до себе, а згодом її батько віддає собаку у притулок. Берта скоро виписують, бо він погано поводить у лікарні.

*Стислий переказ по частинах, автор переказу: Світлана Перець.
Авторські права на переказ належать Укрлібу.*

Частина III

Хлопець уже здоровий, та йти у школу йому не хочеться. У сусідній будинок, де жив містер Лукас, і який він продав, заїжджають індійці. Батькові це не подобається, і Пандора, яка є учасником Антифашистської ліги, вважає Джорджа прихованим расистом.

Хлопець читає "Хатину дядька Тома" Гарріет Бічер-Стоу. Він хоче разом з Пандорою піти до нових сусідів. Інша сусідка – місіс О'Лірі організовує вечірку з приводу весілля Чарльза і Діани.

Берт тікає з лікарні і приходять до Адріана. Джорджу це зовсім не подобається. Пандора, Берт і Адріан планують йти на вечірку місіс О'Лірі. До Джорджа приходять батько Пандори, чоловіки хочуть вирішити, що робити з Бертом і Штиком, але напиваються і сперечаються про політику.

Адріан вирішує здавати екзамени з домоводства, малювання, трудового навчання і англійської мови. Пандора здає аж 9 предметів.

Закінчується початковий рік, і Пандора має їхати відпочивати в Туніс. Адріан переживає через розлуку, але радіє, що не має прищів. Хлопець вважає, що це завдяки Пандорі і вітамінним напоям, які він п'є.

Адріан йде на день народження до сусіда через дорогу – Шона, якому виповнюється 19 років. Адріан вперше напивається, і додому його тягне Пандора.

Джордж, Берт, Адріан і Пандора їдуть у притулок по Штика. Старий каже, що більше ніколи не розлучиться з собакою. Берта хочуть забрати у дім перестарілих, та він ніяк не погоджується, а згодом переїжджає до сусідів-індійців Адріана – Сінгхів.

Джордж отримує виплату по безробіттю і радіє, що має гроші. Він запрошує до себе Дорін. Адріан мусить сидіти з малим сином Дорін – Максвеллом.

Адріан приходять в аеропорт, щоб попрощатися з Пандорою. Дівчина їде в Туніс на два тижні. За цей час Адріан сумує та навіть пише вірші про своє кохання, і дуже радіє, коли отримує листівку від дівчини.

Адріан допомагає готуватися до вечірки на честь весілля Діани і Чарльза. 29 липня відбувається весілля, бабуса і Берт приходять подивитися церемонію по телевізору, бо у Моулів телевізор кольоровий і великий. Приходять і всі Сінгхи, бо у них зламався телевізор. Згодом усі сусіди святкують на вулиці. Адріан включає "Аббу" і святкування продовжується до першої години ночі.

Мама пише Адріанові, що їде з Лукасом у Шотландію і просить сина їхати з ними.

Хлопець хоче зустріти Пандору і чекає шість годин на платформі №2, та дівчина прибуває на платформу №3. Вона ображається, бо Адріан її не зустрів, але згодом у них усе налагоджується. Мама просить Адріана їхати з нею у Шотландію. Пандора каже,

щоб хлопець їхав, а розлука лише перевірить їхні почуття. Батько ж Адріана бере фургон і планує їхати з Дорін, Максвеллом і Адріаном в Скегнесс.

Адріан вирішує їхати з мамою і Лукасом, це нітрохи не засмучує батька. В дорогу хлопець бере почитати "Втечу від дитинства" Джона Холта.

Адріанові нудно на відпочинку з мамою і Лукасом. З ними він відвідує Еденбург, Гленкоу, Глазго, Форт Вільям. У Глазго на Адріана сильне враження справляє картина Сальвадора Далі "Христос святого Іоанна від Хреста". Поїздка в Шотландію надихає Адріана стати письменником. Хлопець купує блокнот і записує свої враження.

Адріан повертається додому. Батько знову без грошей, бо забув пароль від картки. Мистер Сінгх збирається в Індію і просить Берта покинути будинок.

Пандора і Адріан прибирають у будинку Берта, бо старий виїжджає від Сінгхів. Прибирати допомагають Джордж і батько Пандори.

Минуло літо, Адріанові знову доведеться іти в школу. Він складає для батька детальний список, що потрібно купити до школи.

Адріана вибирають старостою у класі. Тепер він має записувати, хто запізнився на уроки. Пандора теж староста, вона має стежити за порядком у столовій. Класний керівник – містер Док, подобається Адріану, бо вчитиме англійську літературу. Оскільки Адріан багато читає, то надіється, що навіть зможе підказувати вчителю, коли той щось забуде. Гуманітарні і творчі предмети у школі були за вибором, тому Адріан вибрав ЗМІ (бо ж треба лише читати газети і дивитися телевізор) і сімейну психологію (Адріан надіявся, що вивчатимуть щось про секс).

Пандора більше не катається на поні, бо виросла, і поні замалий. Тепер їй купують коня. Адріан веде Бутона, щоб попрощався з Бертом. Коли поні продають, дівчина сумує і не хоче вже ніякого коня.

Клас Адріана їде на екскурсію у Британський музей. Та вся поїздка перетворюється на справжню пригоду: учнів закачує (і навіть вчительку), водія виводять з себе діти, які б'ються, автобус ламається, у Лондоні Баррі Кент десь зникає, і поліція знаходить його в секс-шопі, вчителька вирішує звільнитися з роботи. Адріан після цього всього написав детальний опис поїздки, за який отримав від директора дві високих оцінки.

Берту щораз гірше, у нього проблеми з ногами, і старого хочуть забрати у притулок. Закінчується вересень, і Адріан вважає, що місяць приніс одні неприємності: Бутон поїхав, Пандора сумує, Берт скоро помре, батько без роботи, а мама досі з Лукасом.

Стислий переказ по частинах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Частина IV

В Адріана знову прищі на лиці. Хлопець вважає, що це дуже трагічно і заглиблюється у літературу. Він починає читати "Про прогрес, мирне співробітництво та інтелектуальну свободу" Андрія Сахарова, але хлопцеві цей меморандум видається нудним. Тому Адріан читає "Грозовий перевал" Емілі Джейн Бронте, йому подобається

книжка.

Адріан з Пандорою записуються на курси виживання в горах Дербішира. Курсами керує Рік Лемон. Адріан хоче привести себе в гарну фізичну форму до початку курсів, але це йому не дуже вдається.

Берта забирає Соціальна служба і влаштовує у притулок. Штика віддають у притулок для тварин. Адріан з дівчиною провідують старого, але в притулку розмови не клеяться. Вночі у кімнаті Берта помирає якийсь старий, тепер Берт – єдиний чоловік у притулку. Адріан показує Берту через вікно Штика, бо в притулок з тваринами заходити не можна. Собака ж хлопця десь зникла. З Найджелом і Пандорою хлопець шукає всюди, де тільки можна, але її немає.

На неділю Берта відпускають, і Адріан запрошує старого до себе на обід. Хлопець виносить меблі з вітальні, щоб Берт міг вільно їздити на візку. Адріан хотів приготувати курча у вині для Берта, але курча згоріло.

За Бертом Адріан їздив з батьком Пандори. Старий прихопив з собою з притулку свою величезну скриню. На обіді батько Адріана і батько Пандори добряче напилися. Приїхала мама Пандори і забрала чоловіка, а Джорджу порадила взяти себе в руки. Берт не хотів вертатися у притулок і плакав. Джордж пояснював, що не зможе доглядати за ним так, як слід. Берт залишив скриню у будинку Моулів і попросив відкрити її після його смерті. Ключ висів у нього на шії.

Нарешті Адріан дізнається, що його собака не пропав, а знаходиться у бабусі.

Хлопець кожного дня провідує Берта і навіть подружився з бабусями в притулку. Одна з них навіть почала в'язати Адріану шапочку для курсів виживання в горах. Хлопець і далі вдосконалює фізичну підготовку і тепер може зробити 36 віджимань.

Починаються збори в похід. Вести усіх має Рік, хоч нічого в цьому не тямить. Адріан скупляє безліч продуктів для походу і складає спорядження. Він вирішує не брати щоденник у Дербішир, щоб хтось часом не прочитав.

Через два дні хлопець записує, що радий повернутися у цивілізований світ, і описує, що саме сталося в поході. Наприклад, Рік не дозволяв ховатися від дощу в автобус, а казав будувати укриття з природних матеріалів. Їм пощастило, бо Пандора знайшла мішок з собачого корму, і всі ховалися під ним по-черзі. А ще мандрівники заблукали в горах, і їх знайшли рятувальники.

Адріану приходить лист з лікарні: через кілька днів йому виріжуть мигдалики. Хлопець в шоку, а батько каже, що на операцію син записаний ще з п'яти років. Адріан скупляє в лікарню новий халат, тапочки і все інше. Він хоче поговорити про операцію з мамою, але ніхто не бере трубку. Бабуся заспокоює хлопця хоч розкажує, що якомусь знайомому її знайомих вирізали мигдалики, і він помер. Такі ж самі страшні історії розповідає Берт.

Пандора дає хлопцеві підкову Бутона на щастя. У лікарні хлопця обстежують і забороняють їсти і пити перед операцією. Мама приїздить до сина і сидить біля нього. Операція проходить добре, але Адріан вважає, що він знаходиться між життям і смертю. Адріан приїздить додому і вважає, що більше не зможе говорити, але лікар

каже, що це просто ламається голос.

Хлопець з батьком збирається на благочинне святкове багаття, під час якого збиратимуть кошти на районну сімейну консультацію. Мама Пандори готує їжу, а батько відповідає за феєрверки, Джордж має запалити вогонь. Під час заходу усі сусіди сплячуть непотрібні їм журнали і газети.

У Адріана набухають соски. Він, як і завжди в таких ситуаціях, викликає лікаря. Лікар Грей сказав, що для хлопців таке явище нормальне і сказав, що більше ніколи не приїде на виклик. Адріан хотів скористатися своєю "проблемою", щоб уникнути фізкультури. Та коли сказав про це фізкультурникові, то почув у відповідь одні вульгарності.

У Берта заводиться бабуса-подружка на ім'я Квіні (та сама, що в'язала шапочку для Адріана). Вона возить старого в колясці по притулку.

Адріан прочитав "Іншу сторону півночі" Сідні Шелдона, хлопцеві дуже сподобалася книга.

Адріан знову пише вірш і знову надсилає на Бі-Бі-Сі. Пандора пропонує видавати шкільний журнал. Хлопець за одну перерву робить перший номер і називає журнал "Голос юності". Пандора пропонує додати у номер її статтю про домашні рослини, Клер написала панківський вірш, а Найджел написав статтю про догляд гоночних велосипедів. Адріан, як редактор, готує ще й начерк про Баррі Кента. У ньому хлопець навіть згадує про те, що Баррі за п'ять пенсів показує охочим свій статевий орган.

Секретарка у школі відмовляється робити копії журналу. Їх мусить робити батько Пандори у своєму офісі, бо дівчина закрилася в кімнаті і нічого не їла, поки він не погодився. П'ятсот копій журналу Адріан і Пандора продавали у столовій. Ніхто не купив жодного примірника.

Раптово мама Адріана повертається додому зі всіма своїми речами. Як вважає Адріан, вона просто кинулась у ноги батька, а той кинувся на її тіло. Адріан відразу втік у свої кімнату і подумав, що буде, коли мама дізнається, що він дав Пандорі її шубу з лисиці.

Адріан і Пандора продають один номер "Голосу юності", який купує Баррі, бо йому цікаво, що там про нього написано.

Батьки дізнаються про величезний рахунок за телефон і про те, що його вже відключили (Адріан часто дзвонив у Туніс до Пандори за свій рахунок). Батьки придумують, що плату за рахунок і під'єднання телефону треба взяти з рахунку Адріана на окреме житло. Хлопець змушений зняти з рахунку 200 фунтів.

Пандора знову їде відпочивати в Туніс, а Адріан сумує. Батьки не розмовляють з ним через телефон. Адріан відчуває себе малолітнім злочинцем, щоб підтвердити це для себе, хлопець краде брелок у магазині. Після уроку моралі та етики у школі хлопця мучать докори сумління, він повертає брелок та навіть читає "Злочин і кару" Достоевського.

Адріан перед Різдвом братиме участь у шкільній виставі "Зірка в яслах". Хлопець грає Йосипа, а Пандора – Марію.

Хлопцеві приходить ще одна відмова з Бі-Бі-Сі. Та він не засмучується і відразу відписує і запитує, який саме вірш потрібно написати, щоб він прозвучав по радіо.

Мама каже, що піде на шкільну виставу у своїй шубі, і Адріан просить Пандору віддати шубу. Та дівчина каже, що саме дала шубу своїй мамі, і та кудись в ній пішла. Тепер Адріан мусить наступного дня зранку бігти до Пандори, щоб забрати шубу. Хлопець відчуває себе героєм якогось російського роману.

Наступного дня випав сніг. Хлопець побіг до Пандори, та вдома нікого не було. Через щілину у дверях хлопець побачив, що шубу рве кішка. Адріан вибиває двері чорного ходу і дістає шубу. Він вдягається у неї і йде крізь заметіль. На ногах у нього високі татові черевики для рибалки. Вдома мама сказала, що через снігопад у школі не буде уроків, і наказала синові готуватися до приїзду її родичів – Сагденів.

Хлопець дзвонить Пандорі, але її батько говорить, що дівчина поїхала кататися на лижах, а він мусить дзвонити у поліцію, бо у будинок проникали злодії, хоч вони нічого не вкрали, крім шуби, якою Пандора застелила ящик для кішки. Коли Адріан довідався про вчинок Пандори з шубою, то розсердився. Та потім він пробачив їй, бо вона розповіла, що в кішки скоро народяться кошенята.

Батьки приходять на різдвяну виставу. Адріану видаються смішними усі виступи учнів, та й батьки сміються з дітей. Хлопець вважає, що він дуже гарно зіграв Йосифа, а Пандорі слід було ніжніше дивитися на Ісуса. Директору не дуже подобалася вистава, яка була зроблена на сучасний лад, та він подякував міс Ельф, яка працювала над виставою.

До Різдва залишається два дні, а в Адріана немає грошей на подарунки, хоч він склав детальний список подарунків для усіх. Для міс Ельф він пошив рукавичку-прихватку. Хлопець іде в місто і співає колядки. Перехожі накидали йому 3 фунти і 13 з половиною пенси. Адріан вирішує йти колядувати і наступного дня. Він провідує Бerta і приносить йому сигарет. Старий ображається, бо хлопець давно до нього не приходив. Берт і Квіні тепер неофіційно заручені. Хлопець запрошує їх на Різдво до себе, хоч розуміє, що батьки не будуть у захваті. Хлопець колядує у притулку і збирає ще два фунти. Він хоче купити для Пандори "Шанель №5", але доводиться купити лиш дезодорант. На Різдво хлопець мріє отримати гоночний велосипед.

Наступного дня разом з Пандорою вони колядують і заробляють 12 фунтів.

На Різдво Адріан отримує омріяний велосипед і дуже радіє. Він несе батькам сніданок у ліжку та дарує подарунки: мамі – таймер для варки яєць, а татові – закладку для книг. Усе було дуже добре, поки хлопець не розповів, що запросив Бerta і Квіні, тож батько мусив їхати по них у притулок. Прибули Сагдени: батьки Полін, її брат Денніс, його жінка Марсія і їх син Моріс. Адріан дуже не любив маминих родичів.

Адріан допоміг батькові витягти з машини старих. Берт, поки хлопець тягнув його в туалет, признався, що кохає Квіні. До Моулів прийшла ще й бабуса (мама Джона) з тіткою Сюзан.

За святковий обід усі сіли пізніше, бо мама ніяк не могла розморозити індичку. Коли святкування закінчилося, Адріан подзвонив Пандорі і сказав, що кохає її більше

за життя.

Наступного дня він добряче покатався на новому велосипеді і пішов до Пандори. Хлопець подарував дівчині дезодорант. А вона йому подарувала засіб для бриття. Адріан вважав, що це дуже важливий момент його життя, який свідчить про його дорослішання. Хлопець з дівчиною ідуть на виставу.

Адріан вперше голиться і відчуває себе чудово. Він перечитав усі книжки, які йому подарували на Різдво, хоче прочитати ще щось, та бібліотека закрита, бо саме святкові дні.

У останній день року Адріан "підбиває підсумки". За цей рік він закохався, побув дитиною з неповної сім'ї, став інтелектуалом, отримав два листи з Бі-бі-сі.

Разом з Пандорою хлопець зустрічає Новий рік.

Стислий переказ по частинах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Частина V

Першого січня Адріан, як і минулого року, складає список справ на рік: бути вірним Пандорі, оберігати свій велосипед, гарно вчитися, краще ставитися до собаки, пробачити усе Баррі Кенту.

Берт і Квіні вирішують одружитися і надсилають Адріану запрошення на весілля.

Батьки Пандори сваряться через політичні погляди, адже батько – лейборист, мама – соціал-демократ. Пандора лібералка, тому нормально спілкується з обома.

Відбувається весілля Берта і Квіні. Вони гарно виглядають, і навіть Штик має червоний бант на шиї. Собаку спеціально відпустили з притулку на честь цієї події. На весіллі в притулку навіть був фотограф з газети.

Адріан читає "Чорного принца" Айріс Мердок, хоч мало що розуміє. У школі він старається добре вчитися, дещо вдається, дещо не виходить. Хлопець нервує, а мама каже, що це через Айріс Мердок.

Полін проводить у будинку зібрання об'єднання "Права жінок", ходить на заняття з жіночої самооборони. Вона ставить Джорджа перед вибором: або він шукає роботу, або займається домашнім хазяйством, або йде геть. Джордж починає шукати роботу. Полін теж починає шукати роботу. Вона швидко влаштовується збирачем грошей з автоматів "Космічні завойовники", але так само швидко кидає роботу.

Батько придумує зайнятися бізнесом – виготовляти полички для спецій. Першу полицю він робить для сусідки місіс Сінгх (вона індійка, і в неї безліч різних спецій).

На День Валентина Адріан радіє, бо отримує першу валентинку не від родичів, а від своєї дівчини. Для Пандори хлопець пише на валентинці власний вірш, хоч він не зовсім вдалий.

У школі зав'язується протистояння через політичні погляди між міс Ельф і директором Скратоном. Вчителька розчарована тим, що багато освічених людей не мають роботи, у цьому вона звинувачує політику Маргарет Тетчер, портрет якої висить над столом директора. Адріан вирішує, що стає радикалом. Згодом директор збирає

усіх учнів і каже, що хтось проник у його кабінет і намалював вуси Маргарет, і написав: "Три мільйони безробітних". У всіх учнів взяли зразки почерку, а міс Ельф звільнилася. Після звільнення вчительки Адріан, Пандора, Найджел і Клер Нільсон створили радикальну групу.

У Адріана знову прищі і він вважає, що вилікувати їх допоможе сексуальна близькість з Пандорою, але дівчина каже, що не хоче ризикувати через декілька прищів, бо може потім стати мамою-одиначкою.

У школі звільняють куховарок, а їжу тепер у школу привозять готову. Адріану шкода кухарки, що одного разу залишила йому теплий обід, поки він бігав додому.

За тиждень батько Адріана не продав жодної полиці. Сім'я живе на сімейну допомогу та допомогу по безробіттю. Батьки кидають курити. Джордж їде влаштовуватися на роботу і таки отримує місце. Його беруть прорабом на реконструкцію берега каналу. На radoщах батьки знову починають курити. Виявляється, що прибирати берег каналу мають скінхеди і панки, а на березі купи сміття. Адріан і Пандора йдуть дивитися на роботу батька.

На зібрання жіночого товариства тепер приходять і Пандора з мамою. Поки жінки говорять, батько Адріана сидить з їхніми малими дітьми.

Одного дня батько зі своїми працівниками нарешті очистили берег. Усі скінхеди і панки приходять відсвяткувати це до дому Моулів.

У школі Адріан дізнається, що з ним хоче зустрічатися дівчина на ім'я Елізабет. Через це Пандора і Елізабет побилися. Хлопець читає "Причини дитячих невдач" Джона Холта. Адріан робить каталог своїх книг: у нього 151 книга.

Адріан пише у школі твір на вільну тему, який назвав "Весна". Пандора читає твір, вона в захопленні.

Скоро хлопцеві 15 років. Тепер його турбують вуха: він вважає, що вони стирчать на 90 градусів.

Адріан знайомиться з дівчиною на ім'я Барбара. Вона здається хлопцеві красивою і розумною. Вони розмовляють і навіть обговорюють Пандору. Найджел усе розповідає Пандорі. Дівчина ображається та ігнорує день народження Адріана.

Хлопець отримує подарунок від Берта – модель літака. Один з батькових робітників дає хлопцеві клей для моделі, і коли Адріан вже майже склеїв літак, вирішив понюхати клей. Ніс хлопця приклеївся до фюзеляжу, в такому вигляді батько був змушений везти його у лікарню. Лікар в історії хвороби написав: "Нюхає клей".

Адріан дзвонить Пандорі, яка має зайти після уроку музики. Хлопець думає, що тільки кохання врятує його від божевілля.

Стислий переказ по частинах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.